

“Archeologia to dosłownie “nauka o rzeczach starożytnych”, termin archeologia rozwinął się i rozrósł obejmując znacznie szerszy zestaw znaczeń poprzez powszechne użycie, w miarę jak sama dyscyplina rozwijała się i dojrzała” (Timothy Darvill, The Concise Oxford Dictionary of Archaeology, Oxford University Press 2000).

“Podstawowymi celami dyscypliny [archeologii] są zatem: odzyskiwanie, rejestracja, analiza i klasyfikacja materiału archeologicznego; opisywać i interpretować wzorce ludzkich zachowań, które doprowadziły do jego powstania; oraz wyjaśnić lub rozwinąć zrozumienie przyczyn takiego zachowania” (Timothy Darvill, The Concise Oxford Dictionary of Archaeology, Oxford University Press 2000).

“Etnografia, dosłownie rzecz ujmując, to “opisywanie ludów” (Alan Barnard, 2016, Antropologia. Zarys teorii i historii, Państwowy Instytut Wydawniczy)

Etnografia przyczynia się do zrozumienia abstrakcyjnej kultury ludzkiej (Alan Barnard, 2016, Antropologia. Zarys teorii i historii, Państwowy Instytut Wydawniczy).

“Etnografia to opisowa dokumentacja i analiza współczesnej kultury” (Timothy Darvill, The Concise Oxford Dictionary of Archaeology, Oxford University Press 2000).

Archeologia ma w zwyczaju pożyczać pomysły z innych dyscyplin.

Główną różnicą pomiędzy archeologią, a etnografią jest koncentracja badań. Archeolodzy skupiają się na badaniu prehistorycznej i starożytnej historii człowieka, natomiast etnografia bada grupy żyjących ludzi. W obu tych przypadkach badane jest abstrakcyjne pojęcie “kultura”. W archeologii rekonstrukcja kultur archeologicznych badana jest poprzez pozostałości materialne. Czasem trudne do zinterpretowania nie wystarczają by osiągnąć pełen obraz archeologiczny. Aby go uzupełnić wykorzystywana jest czasem etnografia. Współczesna etnografia opiera się w większości na badaniach terenowych, co jest kolejnym podobieństwem do archeologii.

Etnografia posiada korzenie w socjologii i antropologii i zajmują się poznawaniem ludzi. Tradycyjnie etnografia charakteryzuje się dogłębną obserwacją grup jednostek.

Etnografia jest świadoma wpływu kontekstów kulturowych jak i historycznych na interakcje społeczne. Pozwala to na dokładniejszą interpretację zjawisk. Etnografia interpretuje rzeczywistość poprzez angażowanie uczestników w ich naturalnym środowisku. (Janice Jones, Joanna Smith, 2017, Ethnography: challenges and opportunities, *Evid Based Nurs*, vol. 20, 4)

Pochodzenie etnografii ściśle związane jest z antropologią. Dla większości antropologów od początków XX wieku etnografia polegała na życiu i przebywaniu wśród społeczności badanej. Dzisiaj natomiast większość etnografów nie mieszka wśród badanych przez siebie społecznościach. (Martyn Hammersley, 2006, Ethnography: problems and prospects, Vol. 1, No. 1, pp. 3-14)

Wspólnym celem zarówno archeologii jak i etnografii jest odkrycie historii i ewolucji kultur. Wykonywane jest to jednak z wykorzystaniem różnych instrumentów i metodologii.

Etnografia rozwinęła się jako narzędzie nauk społecznych. (Loshini Naidoo, 2012, Ethnography: An Introduction to Definition and Method, University of Western Sydney, Sydney)

Etnografia to jakościowy proces badawczy, której celem jest interpretacja kulturowa.

Etnografowie często spędzają dużo czasu w miejscach gdzie prowadzą swoje badania i nawiązują trwałe relacje z ludźmi.

Współcześnie etnografia jest źródłem inspiracji dla badaczy, którzy czerpią z niej przede wszystkim podejście badawcze. (Amanda Krzyworzeka, Paweł Krzyworzeka, Etnografia w badaniu wiedzy ukrytej.

Badania etnograficzne dostarczają wiedzy lokalnej, która ściśle związana jest z badaczem, kontekstem, miejscem i czasem, w którym odbywa się badanie. W tym otoczeniu dokonuje się subiektywnego opisu badanego zjawiska.

Badania etnograficzne wywodzą się z dziedziny antropologii i często angażowały antropologa mieszkającego przez dłuższy czas z izolowaną społecznością plemienną w celu zrozumienia ich kultury. Dziś etnografia jest powszechnym podejściem w różnych dziedzinach nauk społecznych, nie tylko w antropologii. Etnografia jest również metodą otwartą i elastyczną. Zamiast dążyć do zweryfikowania ogólnej teorii lub przetestowania hipotezy, ma na celu zaoferowanie bogatej narracji dotyczącej określonej kultury, umożliwiając zbadanie wielu różnych aspektów grupy i otoczenia.

Etnografia to strategia badawcza mająca na celu zrozumienie, w jaki sposób ludzie tworzą i doświadczają swoich światów poprzez procesy takie jak tworzenie miejsc, zamieszkiwanie przestrzeni społecznych, tworzenie lokalnych i ponadnarodowych powiązań i sieci oraz przedstawianie wyobrażeń przestrzennych. Wykorzystując wielometodowe i czasochłonne podejście, etnografowie badają żywą geografię poprzez: obserwację uczestniczącą; badania w działaniu uczestniczącym; pisanie notatek terenowych i notatek; szkicowanie map; gromadzenie materiałów wizualnych, materiałowych i dokumentacyjnych; angażowanie się w nieformalne rozmowy; proszenie ludzi o dokumentowanie i opisywanie ich codziennych światów; oraz przeprowadzanie wywiadów pogłębionych lub częściowo ustrukturyzowanych, zogniskowanych wywiadów grupowych i/lub ankiet. Etnografowie pozostają wrażliwi na relacje polityczne i odpowiedzialność etyczną związaną z (współ)tworzeniem i reprezentowaniem wiedzy oraz rozumieją swoje dziedziny badań, a także relacje z badanymi, jako zmienne i wielorakie. W ostatnich latach geografowie przyczynili się do powstania nowych form transnarodowych, wielooddziałowych, opartych na współpracy i kreatywnych etnografii analitycznych.